

Patiënt met SAB op de IC

AZO-scholingsavond 'acute neurologie'

November 2018

Jan Pouwels

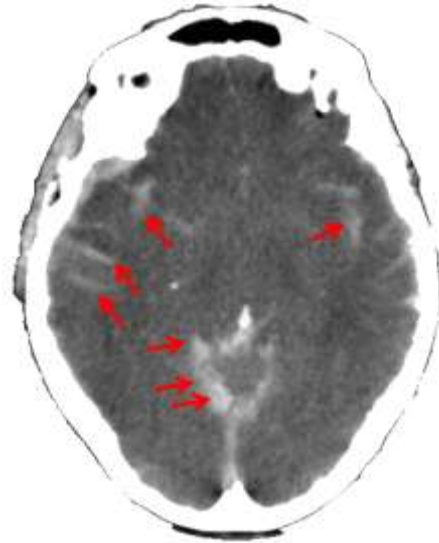
IC verpleegkundige – Neural Practitioner

Disclosure belangenverstremgeling voor de sprekers van de AZO scholingsavond

(Potentiële) belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	•Geen
•Sponsoring of onderzoeksgeld •Honorarium of andere (financiële) vergoedingen •Aandeelhouder •Andere relatie	•Geen •Geen •Geen •Geen

Behandeling op de Intensive Care

- Primaire schade

- Secundaire schade

‘voorkomen en behandelen van complicaties’

Complicaties SAB

- Recidief bloeding
- Hydrocephalus →
- Cerebrale ischemie (DCI)

- Secundaire cardiale aandoeningen
- Longoedeem (neurogeen)

- Epilepsie

- Electrolytenstoornis (m.n. hyponatriëmie)
- Ventriculitis/meningitis/encephalitis (iatrogeen)
- Verhoogde ICP (oedeem)

Complicaties: re-bleed

- Diagnostiek

- Kliniek
- CT cerebrum

Acuut:

- EMV daling, uitvalsverschijnselen
- Verandering stamreflexen
- Vers bloed in EVD (+/-)

- Preventie

Bloeddrukmanagement (MAP 90-110 mmHg)
Prikkelreductie ??

- Behandeling

Symptomen behandelen
Clipping of endovasculaire behandeling

- **Mortaliteit na re-bleed is 70-90% !**

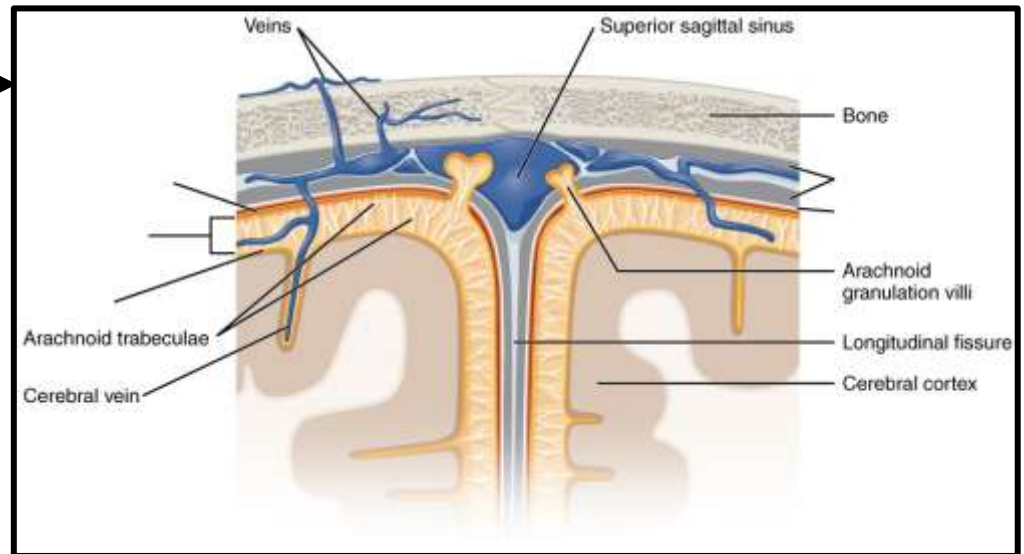
Complicaties: hydrocephalus

- Diagnostiek
 - Kliniek
 - CT cerebrum

Subacuut:

- EMV daling
- Hersenstamreflexen
- Kliniek van intracranieële hypertensie

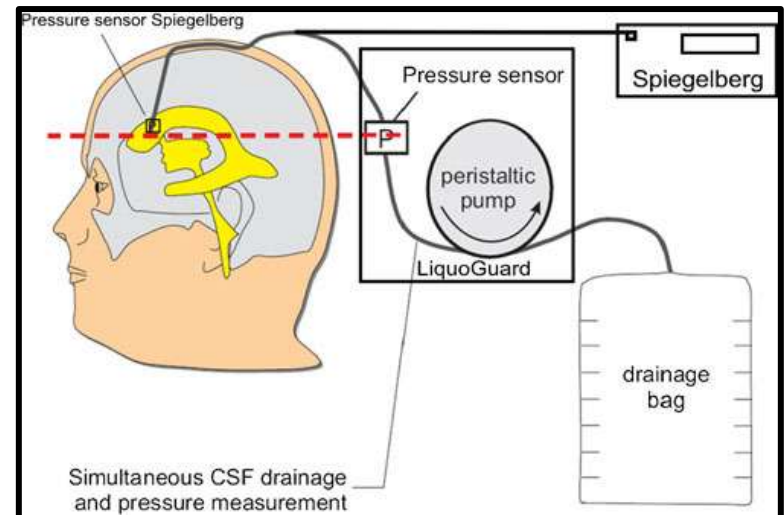
- Oorzaak:
- Behandeling:
 - EVD/ELD
 - risico's
 - infecties
 - challenge/weanen

Externe Ventrikel/Lumbaal Drainage

- Verpleegkundige aandachtspunten
- Drukmeting
- Liguoguard

Drainhoogte
Observatie liquor (aspect, hoeveelheid)
Open/dicht bij interventies
Mobiliseren patiënt?
Challenge/weanen

Complicaties: DCI (delayed cerebral ischemia)

- Incidentie: 30 %

- 14-36% leidt tot ernstige invaliditeit of overlijden !
- Dag 3-14/21

- Ethnologie

-
- A horizontal arrow points from the text 'Ethnologie' to a rectangular box with a black border. Inside the box is a bulleted list of risk factors.
- locatie en omvang bloeding (CT-scan)
 - leeftijd < 50
 - roken
 - hyperglycaemie
 - statines ?

- Diagnostiek

- Kliniek
- TCD
- CT-a
- micro bubble echocardiogram ?

A horizontal arrow points from the text 'Diagnostiek' to a rectangular box with a black border. Inside the box is a bolded title followed by a bulleted list of clinical features.

Subacut en fluctuerend

- EMV-daling tot coma
- Stamreflexen
- Mutatie, verwardheid (cave delier)
- Afasie, lateralisatie
- Asymptomatisch

Complicaties: DCI (delayed cerebral ischemia)

- Behandeling
 - Bloeddrukmanagement
 - MAP vs Kliniek Neurologie
 - Noradrenaline
 - Normovolemie (geen negatieve vochtbalans !)
 - Voorkom/behandel hyponatriëmie
 - Nimodipine → 6x60 mg of 12x30 mg... tenzij
 - Magnesium (> 1 mmol/ltr)

Complicaties: hypo- of hypernatriëmie

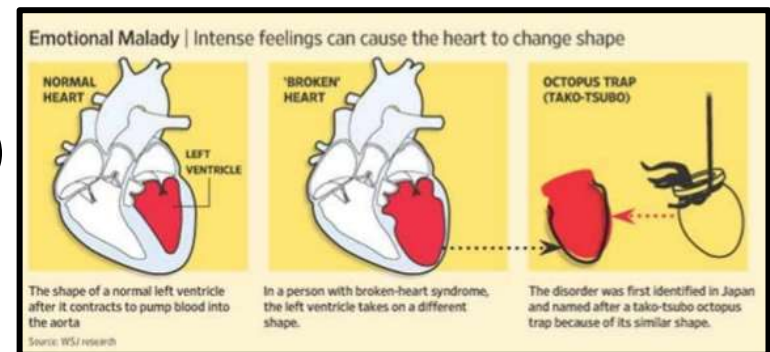
	SIADH	CSW	DI
Serum Na+	Hyponatriëmie	Hyponatriëmie	Hypernatriëmie
Vasculair volume	Normaal of verhoogd	Verlaagd	Verlaagd
Extracellulair volume	Verhoogd	Verlaagd	verlaagd
Na+ in urine	Verhoogd	Verhoogd	Verlaagd
Osmolaliteit urine	Normaal	Verhoogd	Verlaagd
Behandeling	Vochtbeperking Na+ suppletie Diuretica	Na+ en vochtsuppletie	Vochtsuppletie en desmopressine (minrin®)

Cave: te snelle Na+ correctie, decompensatio cordis, hypokaliëmie

Complicaties: secundair cardiogeen

- Hartritmestoornissen
- ECG afwijkingen
 - T-top inversie
 - ST elevatie/depressie
 - Verlengde QT-tijd
- Wandbewegingsstoornissen (stunning) ('tako-tsubo')
- Decompensatio Cordis/ Asthma Cardiale

Niet te verwarren met myocardinfarct !

Verpleegkundige aandachtspunten

- Bewustzijnscore 2.0 / GCS / FOUR score
- Hersenstamreflexen
- Kracht extremiteiten

- Bloeddrukmanagement
- Vochtmanagement
- Electrolytenmanagement

- Zorg EVD/ELD
- Familiebegeleiding (PIM)
- Revalidatie en nazorgtraject

Take Home Message

- Nauwkeurige klinische observatie neurologie is essentieel !
- Voorkomen is beter dan genezen !

Bronnen

- Prometheus: Hoofd, hals en Neuroanatomie – Schünke et al
- Klinische neurologie – Prof.dr.J.B.M. Kuks en Prof.dr.J.W. Snoek
- The clinical practice of neurological and neurosurgical nursing – J.V. Hickey

Vragen ?

Bedankt voor uw aandacht